

Posudek školitele na diplomovou práci bc. Valentiny Raskiny

Charakterizace křemíkového senzoru ALPIDE

Kolaborace ALICE provádí inovaci svého vnitřního dráhového detektoru, který bude založen na monolitických aktivních pixelových detektorech ALPIDE. Předkládaná práce se věnuje studiu radiační odolnosti těchto senzorů a jejich vlastnostem poté, co obdržely ionizační dávku přibližně 2.7 Mrad a $NIEL\ 2.7 \cdot 10^{13}\ 1\ MeV\ n_{eq}\ cm^{-2}$. Vzhledem k tomu, že monolitické aktivní pixelové detektory nebyly, až na jednu výjimku, v experimentech fyziky vysokých energií dosud využity, má toto studium zásadní význam pro celý projekt.

Úvodní část práce je věnována základům fyziky polovodičových detektorů a popisu jejich radiačního poškození. Poté je diskutován inovovaný vnitřní dráhový detektor experimentu ALICE a jeho klíčový prvek, senzor ALPIDE. Testy radiační odolnosti tohoto senzoru probíhaly na cyklotronu U-120M v ÚJF AVČR v Řeži. V práci je proto uveden popis charakteristik tohoto cyklotronu a vlastnosti příslušné experimentální aparatury, která byla pro tyto testy použita. Studentka systematicky zpracovávala výstupy z těchto měření a analyzovala změnu vlastností dvou senzorů v důsledku jejich zvyšujícího se radiačního poškození. Po dosažení požadovaného limitu na dávku byla u jednoho ze senzorů na CERN-PS testována efektivita registrace pionů s hybností 6 GeV/c. Studentka provedla příslušnou analýzu dat, přičemž klíčovým výsledkem práce je, že po obdržení dávky 2.7 Mrad senzor stále splňuje parametry projektu na efektivitu registrace částic a úroveň šumu. Za další užitečný výsledek také považuji její geantovskou studii velikosti NIEL, kterou čip obdrží, pokud jej v aparatuře stíníme hliníkovým absorbatorem. Práce je obsahově vyvážená, ucelenou formou shrnuje všechna podstatná fakta a je psána přehledně bez výraznějších gramatických pochybení.

Je třeba vyzdvihnout, že studentka prezentovala výsledky tohoto výzkumu na 10. Česko-slovenské studentské vědecké konferenci v Košicích, kde získala druhou cenu. Dále byly výsledky prezentovány formou posteru na konferenci Vertex 2019 a jako přednáška na Zimanyi school 2018, z čehož vznikla také publikace *V. Rakina and F. Krizek, Characterization of Highly Irradiated ALPIDE Silicon Sensors, Universe 5 (2019) no.4, 91*. Studentka se aktivně účastnila směn při testování nového vnitřního dráhového detektoru v CERN a podílela se i na testech prováděných na cyklotronu.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení A (výborně).

RNDr. Filip Křížek, Ph.D.
Ústav jaderné fyziky AV ČR, v.v.i.
školitel
24.7.2020